

Undersøgelser vedrørende nogle Spurvefugles Yngleforhold.

Af TAGE LA COUR.

I den Hensigt at konstatere, hvor stort et Antal Unger, der i et vist Antal Reder opnaar at blive flyvefærdige, samt af hvilke Aarsager nogle Æg og Unger gaar til Grunde, er i Somrene 1942—44 foretaget regelmæssigt Tilsyn med samtlige Reder i en Thujaplantning ved Hallindskov nær Svendborg.

Plantningen, der dækker et Areal paa ca. $\frac{1}{2}$ ha, bestaar af 45 Rækker $2\frac{1}{2}$ til 4 Meter høje Thujaer, *Thuja occidentalis* L., hver Række er ca. 30 Meter lang med 12—15 Træer i hver. De strenge Vintre 1940—41 og 1941—42 har foraarsaget, at omtrent en Trediedel af Træerne er udgaaet, men disse afgiver dog ganske gode Redepladser. Lokaliteten, der er omgivet af en lille Sø mod Syd, Marker mod Øst og Vest og Løvskov mod Nord, er af et ganske ensartet Præg, hvilket bevirker, at alle Reder skulde have de samme Betingelser for at undgaa Ødelæggelse. Naturligvis har Rederne været mere eller mindre godt skjult for Krager, Skovskader og andre Fjender; men dette var, saa vidt jeg kunde skønne, af underordnet Betydning, idet flere af de i mine Øjne bedst skjulte Reder blev forladt eller plyndret, medens alle Unger i andre Reder, der var anbragt mere aabent, kom paa Vingerne.

Det ringe Antal Reder i 1942 maa ses paa Baggrund af den foregaaende Isvinter, hvorimod det følgende Aar absolut var usædvanligt frodigt, medens endelig 1944 har været normalt.

Som man kunde vente, optræder de almindelige Arter i det sandsynlige relative Antal, med Undtagelse af Gærdesmutton, *Troglodytes troglodytes*, som jeg tidligere ofte har truffet som Ynglefugl paa Lokaliteten. At Misteldroslen, *Turdus viscivorus*,

i 1933 og 1936 er fundet ynglende i Plantningen, maa betragtes som en Tilfældighed. Det vil bemærkes, at der i 1944 kun findes een (ødelagt) Rede af Brunellen, *Prunella modularis*, og dette kan ses i Forbindelse med det uforklarlige Fænomen, at denne Fugl i Sommeren 1944 har været yderst sjælden i Svendborgegnen, hvor den ellers har været almindelig forekommende.

Fuglenes Fjender har i første Række været Skovskader, Katte samt Uvej, og det maa her bemærkes, naar man betragter det procentvis lave Antal Unger, der opnaaede at blive flyvefærdige i 1944, at Vejret var højst ugunstigt netop i den Tid, da de fleste Reder indeholdt Æg eller nyudklækkede Unger, og at de omkringliggende Gaarde i dette Aar havde forøget deres Kattebestand i en mærkbar Gråd. Egern kan man se bort fra, da jeg overhovedet kun har set dette nydelige Dyr to Gange i Svendborgegnen i de sidste tre Aar. Kragen maa ligeledes betegnes som sjælden.

Fremgangsmaaden ved Undersøgelserne har været, at Lokalteten fra tidlig Foraar med 4—5 Dages Mellemrum er gennem søgt Træ for Træ, saaledes at Muligheden, for at Reder er overset, er udelukket. Naar en paabegyndt Rede er fundet, forsynes Træstammen med et Løbenummer, og naar det første Æg er lagt, indgaar Reden i Statistiken. Betegnes et Kuld Unger som udføjne, er dette naturligvis ikke med 100 % Sikkerhed; der kan jo være tilstødt Katastrofer mellem de to sidste Tilsynsdage; men Sandsynligheden er ringe i Betragtning af, at Ungerne paa dette Tidspunkt er saa udviklede, at de som oftest vil kunne undslippe de Farer, de udsættes for. Selv har jeg forsøgt i saa ringe en Grad som muligt at forstyrre de rugende Fugle og tror ikke i noget Tilfælde, at en Rede er forladt paa Grund af mit Tilsyn.

Vi vil nu uden yderligere Kommentarer gaa over til Opstillingen, der for de enkelte Arters Vedkommende tager sig ud som følger*):

---

*) En fuldstændig Journaludskrift er ikke anset for paakrævet og er af Pladshensyn udeladt.

Brunelle, *Prunella modularis*.

Rede Nr.	2	5 Æg	3 Unger	2 udføjne
„ -	9	5 „	1 „	0 „
„ -	12	4 „	3 „	3 „
„ -	13	5 „	4 „	4 „
„ -	22	6 „	5 „	5 „
„ -	24	5 „	5 „	0 „
„ -	44	4 „	4 „	2 „
„ -	62	2 „	0 „	0 „

8 Reder: 36 Æg 25 Unger 16 udføjne

2: 2 Æg ubefrugtede, en Unge forsvundet. 9: Forladt, indeholdende 4 Æg og en nyudklækket Unge. 12 og 13: 1 Æg ubefrugtet. 22: 1 Æg ubefrugtet. 24: Plyndret. 44: 2 Unger forsvundne. 62: Fundet ødelagt.

Munk, *Sylvia atricapilla*.

Rede Nr.	6	4 Æg	4 Unger	4 udføjne
„ -	28	5 „	5 „	4 „

2 Reder: 9 Æg 9 Unger 8 udføjne

28: 1 Unge forsvundet.

Sangdrossel, *Turdus ericetorum*.

Rede Nr.	1	4 Æg	4 Unger	4 udføjne
„ -	7	4 „	2 „	0 „
„ -	16	5 „	5 „	5 „
„ -	20	4 „	0 „	0 „
„ -	23	4 „	0 „	0 „
„ -	30	5 „	5 „	5 „
„ -	32	4 „	4 „	4 „
„ -	47	4 „	0 „	0 „
„ -	48	5 „	2 „	0 „
„ -	50	3 „	3 „	3 „
„ -	61	5 „	5 „	0 „
„ -	63	4 „	4 „	4 „
„ -	64	5 „	4 „	4 „
„ -	70	4 „	0 „	0 „

14 Reder: 60 Æg 38 Unger 29 udføjne

7: 2 Æg forsvundne; plyndret med 2 Unger. 20: Plyndret. 23 og 47: Forladt. 48: 3 Æg forsvundne; med 2 Unger plyndret og ødelagt af Kat. 61: Plyndret. 64: 1 Æg ubefrugtet. 70: Plyndret.

Solsort, *Turdus merula*.

Rede Nr. 21	4 Æg	4 Unger	4 udføjne
„ - 35	5 „	5 „	0 „
„ - 37	4 „	4 „	4 „
„ - 39	4 „	4 „	1 „
„ - 49	3 „	0 „	0 „
„ - 54	4 „	4 „	4 „

6 Reder: 24 Æg 21 Unger 13 udføjne

35: Plyndret. 39: 3 Unger forsvundne. 49: Forladt.

Rødhals, *Erithacus rubecula*.

Rede Nr. 25	6 Æg	6 Unger	6 udføjne
-------------	------	---------	-----------

Bogfinke, *Fringilla coelebs*.

Rede Nr. 40	5 Æg	4 Unger	4 udføjne
„ - 42	4 „	4 „	4 „

2 Reder: 9 Æg 8 Unger 8 udføjne

40: 1 Æg ubefrugtet.

Tornirisk, *Carduelis cannabina*.

Rede Nr. 27	5 Æg	3 Unger	3 udføjne
„ - 33	6 „	0 „	0 „
„ - 34	5 „	5 „	0 „
„ - 36	3 „	0 „	0 „
„ - 38	5 „	0 „	0 „
„ - 41	5 „	4 „	4 „
„ - 46	5 „	4 „	4 „
„ - 51	4 „	4 „	4 „
„ - 56	3 „	0 „	0 „
„ - 57	5 „	5 „	0 „
„ - 59	3 „	0 „	0 „
„ - 67	5 „	5 „	0 „
„ - 68	5 „	5 „	5 „
„ - 71	5 „	4 „	4 „

14 Reder: 65 Æg 39 Unger 24 udføjne

27: 2 Æg forsvundne. 33: Plyndret. 34: „Kæntret“. 36 og 38: Plyndret. 41 og 46: 1 Æg ubefrugtet. 56: Forladt. 57: Ungerne døde. 59 og 67: Plyndret. 71: 1 Æg forsvundet.

Svenske, *Chloris chloris*.

Rede Nr. 17	4 Æg	0 Unger	0 udføjne
„ - 18	5 „	4 „	4 „
„ - 31	6 „	6 „	6 „
„ - 60	5 „	0 „	0 „

4 Reder: 20 Æg 10 Unger 10 udføjne

17: Forladt. 18: 1 Æg ubefrugtet. 60: Plyndret.

Gulspurv, *Emberiza citrinella*.

Rede Nr. 3	3 Æg	0 Unger	0 udføjne
„ - 4	4 „	4 „	0 „
„ - 5	4 „	3 „	3 „
„ - 8	4 „	4 „	0 „
„ - 10	5 „	0 „	0 „
„ - 11	3 „	0 „	0 „
„ - 14	2 „	0 „	0 „
„ - 15	2 „	0 „	0 „
„ - 19	3 „	0 „	0 „
„ - 26	4 „	4 „	4 „
„ - 29	5 „	0 „	0 „
„ - 43	3 „	3 „	3 „
„ - 45	3 „	3 „	3 „
„ - 52	3 „	0 „	0 „
„ - 53	4 „	4 „	0 „
„ - 55	3 „	3 „	0 „
„ - 58	3 „	0 „	0 „
„ - 65	2 „	2 „	2 „
„ - 66	4 „	0 „	0 „
„ - 69	4 „	4 „	4 „

20 Reder: 68 Æg 34 Unger 19 udføjne

3: Plyndret. 4: Plyndret af Kat. 5: 1 Æg forsvundet. 8: Ungerne døde. 10 og 11: Plyndret. 14, 15, 19, 29 og 52: Forladt. 53, 55, 58 og 66: Plyndret.

Som det vil ses, faar Solsort og Sangdrossel flyvefærdige Unger af ca. Halvdelen af de lagte Æg (henholdsvis ca. 54 og 48 %), medens Tornirisk og Gulspurv kun opnaar omkring en Trediedel (henholdsvis ca. 37 og 28 %). For de øvrige Arters Vedkommende er Materialet endnu for ringe til at man kan

danne sig et fyldestgørende Skøn; men det er Hensigten i de kommende tre Aar at foretage Undersøgelser paa en anden Lokalitet, ved hvilke det forhaabentlig vil være muligt at tilvejebringe tilstrækkelig Materiale til at belyse disse og nogle andre Spurvefugles Yngleforhold.

Nedenfor bringes en Oversigt over hvert enkelt Aar samt en samlet Opstilling for 1942—44:

		<i>1942</i>		
13 Reder	54 Æg	32 Unger		20 udfløjne
		<i>1943</i>		
33 Reder	145 Æg	100 Unger		99 udfløjne
		<i>1944</i>		
25 Reder	98 Æg	58 Unger		34 udfløjne
		<i>1942—44</i>		
71 Reder	297 Æg	190 Unger		133 udfløjne

(1942 blev 7 Reder paabegyndt eller fuldendt uden at blive benyttet, 1943 5 Reder og samme Antal i 1944).

Til Slut gives en samlet Oversigt over det relative Antal Unger, der er blevet flyvefærdige i de respektive 3 Aar.

	Relativ Mængde udfløjne Unger		
	1942	1943	1944
Af samlet Antal Unger	62,5 %	99,0 %	58,6 %
Af samlet Antal Æg	37,0 %	68,3 %	34,7 %

Uddrag af GAMST PETERSENS ornithologiske Optegnelser. (1875—1892).

Ved CHR. KRÜGER.

Af Dr. phil. FINN SALOMONSEN blev jeg i Sommeren 1943 gjort opmærksom paa, at der paa Zoologisk Museum fandtes nogle ornithologiske Dagbøger af afdøde cand. pharm. E. M. GAMST PETERSEN. Da han fandt, at disse Dagbøgers Indhold